

DE STER.

Half-Maandelijksch Tijdschrift van de Heiligen
der laatste Dagen.

Tot hoedanige beginselen van verstand wij ook geraken in dit leven, het zal met ons verrijzen in de opstanding. En zoo een persoon meer kennis en verstand wint in dit leven door zijne naarstigheit en gehoorzaamheit dan een ander, zal hij des te voorlijker zijn in de komende wereld. Daar is een wet, onherroepelijk vastgesteld in den hemel vóór de grondlegging der wereld, waarop alle zegeningen steunen; en wanneer wij eenen zegen van God verkrijgen, is het door gehoorzaamheit aan die wet waarop hij steunt.

LEER EN VERBONDEN, Afd. 130: 18—21.

No. 24.

15 December 1904.

9de Jaargang.

EEN NEDERLANDER IN UTAH.

Het is werkelijk verkwikkend, te midden van zooveel vooroordeel en verkeerde voorstellingen, het volgende artikel te lezen, geschreven door een Hollander over zijne beschouwingen over de Mormonen. De schrijver was Nederlandsch gedelegeerde tot het Internationale Vredescongres, in October te Bosten gehouden. Bij zijn bezoek in Salt Lake City nam hij eveneens deel aan eene vredesvergadering, waarin hij eene toespraak hield.

„Het doel van de verdere reis was Utah en zijn hoofdstad Salt Lake City: het land der Mormonen! Welk Nederlander denkt hierbij niet onmiddellijk aan de veelwijverij? De pers in Europa heeft zooveel jaren lang van dit merkwaardig volk niets anders medegedeeld dan overdreven en soms onware voorstellingen omtrent het huwelijks-leven der Mormonen, dat men langzamerhand is gaan gelooven, dat dit zoo ongeveer het eenige was, dat van hen te zeggen viel. En dit is onjuist. Wie het voorrecht had in Europa, kennis te maken met bewoners van Utah, die ons werelddeel kwamen bezoeken, wist reeds dat de veelwijverij, als onderdeel van hun kerkleer, feitelijk buiten werking was gesteld en geheel zal hebben afgedaan, zoodra de generaties, waaronder die leer in praktijk werd gebracht, 1844—1891, zullen zijn uitgestorven. In 1882 werd een wet in 't leven geroepen, waarbij veelwijverij werd strafbaar gesteld. Heel streng werd aan die wet de hand niet gehouden. De beweging, toen op touw gezet voor een scherpe toepassing, had eene proclamatie tengevolge in 1891, die aan de instelling een einde maakte.

De Mormonen zelf namen in hun 13 artikelen des geloofs op de verklaring (art. 12) „Wij gelooven als onderdanen van Koningen, Presidenten, Regeerders en Overheidspersonen de wet te moeten gehoorzamen,

eeren en steunen", en mijn vaste overtuiging is, dat zij zich daaraan thans houden.

Wat evenwel nog steeds aanleiding geeft tot valsche geruchten in Europa omtrent de samenleving der Mormonen, dit zijn de oude verhoudingen die vóór de proclamatie van 1891 dateeren. Die verhoudingen konden niet ongedaan worden gemaakt. De 65-jarige president der kerk, Joseph F. Smith, vóór enkele jaren als getuige opgeroepen in een onderzoek naar de al of niet toepassing der leer door een tot lid van den Senaat gekozen Mormoon, verklaarde open en rond van zichzelf meerdere vrouwen te hebben, maar tot geen prijs tekort te willen schieten in de verplichtingen, die hij bij de verschillende huwelijken tegenover haar op zich had genomen.

En zoo zijn er meerderen in Utah. Maar zij sterven uit. De jongere geslachten houden zich aan artikel 12 hunner geloofsbelijdenis en voegen zich in dit opzicht geheel naar de eischen van het sociale leven.

Er is echter juist dezer dagen een nieuwe beweging tegen de Mormonen op touw gezet, voortkomende uit politieke kringen. Zij heeft zich geuit in de oprichting in Utah eener nieuwe organisatie, zich noemende „Amerikaansche Partij". Deze stelt zich ten doel: „scheiding van kerk en staat". Toen ik pas van die leus hoorde, klonk zij mij vreemd in de ooren, daar toch geen land ter wereld zich met zijn staatswezen zoo onzijdig gehouden heeft tegenover een kerk, als Noord-Amerika.

Het bleek mij dan ook bij navraag, dat de bedoeling dezer leuze was, geen kandidaten voor regeerings-colleges of voor openbare ambten te stellen of te steunen, die deel uitmaken van den clerus van een kerkgenootschap. Die leuze hindert geen der andere kerkgenootschappen daar het zelden of nooit voorkomt, dat een priester voor een openbaar ambt (gouverneur, rechter, burgemeester) of voor een wetgevend lichaam gecandidateerd wordt.

In de Mormonen-kerk bestaat echter eene organisatie, die duizenden, dus ongeveer alle bekwame en ijverige aanhangers der kerk, tot leden van den clerus maakt. Deze priesters vervullen niet, zooals in andere kerken, betaalde ambten. Allen hebben een maatschappelijken werkkring en vervullen het priesterschap als een eereambt, waarvoor geen bezoldiging genoten wordt. De besten onder hen worden voor dat ambt gekozen.

Is het wonder, dat deze zelfde personen mede het eerst in aanmerking komen, wanneer de Mormonen een keuze hebben te doen voor een staatkundige betrekking? Het gevaar, dat de gekozene bij de vervulling dier betrekking de belangen van zijn kerk niet uit het oog verliest, is natuurlijk aanwezig. Evengoed als het gevaar bestaat, dat een heftig bestrijder van het Mormonisme, indien hij tot een openbaar ambt geroepen wordt, de belangen der Mormonen zal veronachtzamen.

Mij is echter bij onderzoek uit geen enkel feit gebleken, dat de hoofdmannen der Mormonen, gedurende de halve eeuw dat zij in dezen Staat geregeerd hebben, hun kerk op een of andere wijze ten koste van het algemeen belang hebben bevoorreed. Daarentegen wordt door vriend en vijand erkend, dat zij dezen staat tot grooten bloei hebben gebracht en zijn bevolking tot een der welvarendste van geheel de wereld. Het is inderdaad een lust te zien hoe hier door ijver en vlijt, maar vooral door taaie volharding een woestenij, grooter in omvang dan ons geheele land, is herschapen in vruchtbare akkers, in weelderige boomgaarden, in groene weiden. Overal heerscht welvaart. Armoede kent men in den staat Utah niet.

De meerderheid der bevolking bestaat nog altijd uit aanhangers der Mormoonsche kerk. Maar de welvaart die er heerscht en de rijkdom aan mineralen die nog in den grond verborgen ligt, heeft stroomen van menschen uit andere staten daarheen gelokt. Met het gevolg dat de verhouding tusschen Mormonen en niet-Mormonen spoedig ten gunste der laatsten kan verkeeren. En dit vooruitzicht openbaart zich thans reeds in een georganiseerd verzet tegen deze aanhangers der „kerk van Jezus Christus der heiligen van de laatste dagen”, zooals zij zich noemen. Wanneer men de leiders der nieuwe politieke partij vraagt, wat hen noopt om onder de leuze „scheiding van kerk en staat” tegen de Mormonen te velde te trekken, dan krijgt men uit de onbestemde antwoorden den indruk, dat het verzet veeleer voorkomt uit afkeer van het streng dogmatisch geloof der Mormonen en hun zelfverheerlijking als uitverkorenen Gods, dan uit eenig politiek beginsel. En dit is ook natuurlijk, omdat de politieke partij-verdeeling bij de Mormonen zich precies voordoet als bij het geheele Amerikaansche volk.

De partij der Democraten telt onder hen zeer vele aanhangers, al heeft, naar mij verzekerd werd, de partij der Republikeinen er nog altijd de overhand. Of nu een democratisch Mormon zal gaan stemmen op een democratisch candidaat, die niet tot zijn kerk behoort, liever dan op den republikeinschen candidaat, die wel tot zijn kerk behoort, wie zal dat zeggen?

Ik vroeg het sommigen op 'den man af, doch kreeg zulk een onbepaald antwoord, dat ik voor mijzelf geen conclusie durf trekken.

Doch wat zij ook mogen doen, zij zullen voor ons Nederlanders altijd blijven een sympathiek volk, omdat zij, trots alle vervolging, volhard hebben in hun geloof en daardoor de kracht konden ontwikkelen om honderdduizenden tot welvaart te brengen.

Mocht het hun lot zijn, de leiding over het land dat zij voor hun volk als de door God aangewezen woonplaats beschouwen, en dat zij door wijs beleid tot zoo hooge ontwikkeling hebben gebracht, te zien overgaan in handen van hun tegenstanders op kerkelijk gebied, dan is het stellig te hopen dat dezen in verdraagzaamheid voor de Mormonen

niet behoeven onder te doen. Er bestaat waarschijnlijk geen sekte die deze deugd in hooger mate eigen is dan de Mormonen. Bovendien bezitten zij de maatschappelijke deugd van geen alcohol te gebruiken en niet te rooken. Neemt men dat alles in acht, dan zal het voorzeker zeer quaestieus zijn of de verandering van gouvernement wel verbetering zal brengen”.

C. V. GERRITSEN,

in het *Algemeen Handelsblad*
van 4 November 1904.

HET HUWELIJK.

Geen volk houdt het huwelijksbeginsel heiliger, noch acht het bezit van kuisheid hooger, dan de Heiligen der Laatste Dagen. Onder geen volk, Katholiek of Protestantsch, is eene afdwaling van deugd zoo zeldzaam als onder dit volk. Wij beschouwen geslachtsmisdrijf als de meest bedervende vloek, die heden de aarde kwelt. Overspel wordt beschouwd als op de lijst van misdaden op moord te volgen. Personen die zich schuldig maken aan overspel, worden onmiddellijk afgesneden van de kerk, tenzij de zonde gevolgd wordt door de allerdiepste gevoelde bekeering en de beste herstelling, welke er mogelijk gemaakt kan worden. Den kinderen in den huiselijken kring, in de Zondagschool, in de Onderlinge Ontwikkelingsvereenigingen, in de Kindervereenigingen, en in al de scholen van de kerk wordt geleerd hunne deugd heiliger te houden dan het leven zelf. Wanneer zij tot de jaren van rijpheid geraken en in den heiligen huwelijksstaat treden, doen zij voor God, engelen en levende getuigen eene gelofte, dat zij nimmer het huwelijksverbond schenden zullen.

Wij gelooven dat God de vereeniging der seksen in het huwelijk, niet alleen voor dezen tijd maar voor alle eeuwigheid, verordineerd heeft. Het is grootelijks toe te schrijven aan dit feit en aan het diep-godsdienstige element, dat in het huwelijk onder ons volk doordringt, dat echtscheidingen zoo zeldzaam zijn. Aan jonge mannen en vrouwen wordt geleerd, dat, terwijl er zuivere liefde en volkomen geestverwantschap zou bestaan tusschen de partijen van het huwelijksverbond, harts-tocht en verzotheid niet de heerschende beweegredenen zouden zijn, maar beginsel heerschen zoude; en dat, daar in de zwakheid der menschelijkheid het gevaar van bij het paren der seksen vergissingen te maken zoo groot is, de eenige veilige weg is in gebed en smeeking de leiding der goddelijke Voorzienigheid te zoeken; hun wordt eveneens geleerd zoo te leven in hunnen dagelijkschen wandel en omgang, dat hun hemelsche Vader hunne gebeden zal verhooren. De verheven indruk dat het huwelijk voor alle eeuwigheid is en dat God rechtstreeks belang in ons stelt, doet het volk zorgvuldiger en bedachtzamer zijn, doet het

veel meer biddeⁿ bij het kiezen van een man of vrouw, dan anders het geval wezen zou. Het gevolg van zulk onderwijs is een veel grooter percentage van gelukkige vereenigingen en een veel kleiner percentage van echtscheidingen onder de Heiligen der Laatste Dagen dan onder andere Christelijke volkeren.

Het voornaamste oogmerk van het huwelijk: „vermenigvuldigt, en vervult de aarde”, en niet het bevredigen der lust, wordt door de Heiligen der Laatste Dagen beter dan bij eenig ander volk gehandhaafd. Het gevolg is tweevoudig. Kindermoord, vruchtafdrijving en onechtheid van geboorte zijn zeer zeldzaam. De eerste twee praktijken, zoo gewoon in de wereld en aangenomen om de verantwoordelijkheid der zwangerschap te verminderen, terwijl ze de middelen ter bevordering der lustbevrediging vermeederen, worden door dit volk gruwelen in de oogen Gods geacht, weinig minder dan volkomen moord, in snoodheid gepleegd. Menschen, bekend als schuldig aan zulke daden, zouden niet meer als lidmaten erkend worden, in welken zin des woords ook, maar zonder aarzeling uit de kerk geworpen worden. Het gevolg van zulk een hooge achting voor de doeleinden des Heeren in het huwelijk is, dat het percentage van kinderen in iedere familie gemiddeld veel grooter is dan onder eenig ander Christelijk volk van gelijke talsterkte. Omdat de kinderen talrijker zijn, zijn zij niet zwakker maar gewoonlijk sterker van lichaam en verstandelijk vermogen dan onder volken waar de bedervende vloek van eene berispelijke moderne gewoonte heerscht. De huisvrouwen, die aldus geleerd en overtuigd worden van de heiligheid hunner voortbrengingsverrichtingen, zijn gezonder en gelukkiger in het huisgezin dan de vrouwen en moeders bij andere volken. Professor Phinias Priest, een niet-„Mormoonsche” hersenschedelleerkundige, die onder het „Mormoonsche” volk in Idaho en Utah reisde, zeide dat hij op al zijne reizen niet zoo’n groot percentage van gezonde en verstandige kinderen aangetroffen had, met een corresponderenden toestand van gezondheid en geluk aan de zijde der moeders, als onder het „Mormoonsche” volk.

Belangende de eeuwigheid van het huwelijksverbond: den man werd eene hulpe bezorgd voordat de dood in de wereld kwam en daarom kon de dood de verbonden des Heeren niet overweldigen. „Ook had de Heere God gesproken: Het is niet goed, dat de mensch alleen zij; Ik zal hem eene hulpe maken” (Gen. 2 : 18). De Heiland kwam en offerde eene offerande om den mensch van den val te verlossen, den dood en al de gevolgen daarvan te vernietigen. Zoo Zijne verzoening alleen het lichaam uit het graf verlost, zonder den toestand van het verloren Paradijs te herstellen, zou het heelemaal onvolledig zijn, en de woorden van Paulus zouden krachteloos zijn, waarmede hij tot de Corinthiërs zegt: „Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uwe overwinning?” Zoo de dood de verbonden des Heeren vernietigde en het graf ze

begroef, zouden wij inderdaad, gelijk Paulus zegt, „de ellendigste van alle menschen” zijn. God is eeuwig, en „Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn” (Pred. 3 : 14).

Wanneer de huwelijksplechtigheid verricht wordt door een waar dienstknecht Gods, en de partijen volgens goedvinden onder hetzelfde verbond zijn, verklaart hij hen plechtig één voor tijd en alle eeuwigheid. Zoo dit niet waar ware, wat baatte dan het aan Petrus geschonken gezag, toen de Heere tot hem zeide: „En ik zal u geven de sleutelen van het koninkrijk der hemelen; en zoo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zoo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn” (Matt. 16 : 19). Als de Apostel Petrus de huwelijksplechtigheid verrichtte voor leden van de Kerk van Christus, zou hij hen niet man en vrouw verklaren „tотdat de dood scheiding tusschen u zal maken”; want de dood moest verbannen en „de onverderfelijkheid aan het licht gebracht” worden door de verzoening van Christus.

Alle Christenen bidden en zingen en prediken omtrent het naarden-hemel-gaan. Zullen zij daar in den Heere zijn? Zoo ja, en zoo zij het ware Evangelie hier omhelsd hebben, zullen zij vereenigd zijn als man en vrouw voor alle eeuwigheid, en dat verbond zal daar geldig zijn; vandaar zegt de apostel Paulus: „Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere” (1 Cor. 11 : 11). Zoo zij in den Heere zijn, dan zijn zij vereenigd; zoo niet in den Heere, zijn zij verdoemd.

Wederom vertelt dezelfde apostel ons: „Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het hoofd der gemeente is” (Efeze 5 : 23). Zal iemand zeggen dat Christus het hoofd der gemeente was voor den tijd alleen, gedurende Zijne weinige jaren van korte sterfelijkheid, en dat daarna de gemeente zonder hoofd was? Neen; Christus is het hoofd der gemeente voor alle eeuwigheid en zoo heeft God den man bestemd om het hoofd der vrouw te zijn.

De leer van het huwelijk tot den dood blijkt een Sadduceesche leer te zijn, want zij verloochenden de wederopstanding. Het waren de Sadduceën, die den Heiland vroegen wiens vrouw de vrouw wezen zou, die zeven mannen gehad had in de wereld. Het antwoord was klaarlijk bestemd om van toepassing te wezen op degenen, die het Evangelie van Christus verwierpen, terwijl ze voorgaven zich aan de wetten van Mozes vast te klampen. Zij maakten werkelijk een verbond met den dood. Jesaja zegt: „En ulieder verbond met den dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met de hel zal niet bestaan; wanneer de overvloeiende geesel doortrekken zal, dan zult gijlieden van denzelven vertreden worden” (Jesaja 28 : 18). Door een verbond met den dood te maken, verbraken zij het „eeuwige verbond” en deden Gode schande aan, want Hij is eeuwig en Zijne ver-

ordeningen duren in der eeuwigheid, ongeschonden door dood, hel of het graf.

Het land is bevekt van wege zijne inwoners, want zij „overtreden de wetten, zij veranderen de inzettingen, zij vernietigen het eeuwig verbond” (Jesaja 24 : 5). Tengevolge van dezen toestand zegt de profeet: „Daarom verteert de vloek het land, en die daarin wonen, zullen verwoest worden; daarom zullen de inwoners des lands verbrand worden, en er zullen weinige menschen overig blijven” (Jesaja 24 : 6). Onder de oorzaken van deze groote verwoesting, die nog op de aarde komen moet, bevindt zich het vernietigen van het eeuwig verbond. De aarde zal verbrand worden en weinig menschen zullen er overig blijven. Jezus zegt: „zoo die dagen niet verkort werden, geen vleesch zou behouden worden”. Om die dagen te verkorten en om een weg te verschaffen aan achtbare vrouwen om de mate harer schepping vol te maken in heiligen echtstaat, heeft God dit eeuwig verbond hersteld en zal de aarde nog reinigen van goddelooze menschen door Zijne oordeelen, totdat er weinige menschen overig zullen blijven. Hoererijs-overspel en alle sexueele gruwelen zullen weggevaagd worden en de woorden van Jesaja in het vierde hoofdstuk zullen bevestigd worden. Zij die zijn „het zaad van Abraham, zullen de werken van Abraham doen”. Gelijk de apostel Paulus zegt: „En indien gij van Christus zijt, zoo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de belofenis erfgenamen” (Gal. 3 : 29). Opdat alle achtenswaardige vrouwen, die den staat van gehuwde vrouw en het moederschap onder de wetten Gods verlangen, dit voorrecht mogen hebben en niet overig blijven om als ongehuwden te leven en te sterven, noch een prooi worden van goddelooze, wellustige mannen, zal God de profetie van Jesaja, hoofdstuk 4 : 1, 2 vervullen: „Te dien dage zullen zeven vrouwen éénen man aangrijpen, zeggende: Ons brood zullen wij eten, en met onze kleederen zullen wij bekleed zijn, laat ons alleenlijk naar uwen naam genoemd worden, neem onze smaadheid weg. Te dien dage zal des Heeren Spruit zijn tot sieraad en tot heerlijkheid, en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid en tot versiering dengenen, die het ontkomen zullen in Israël.”

Cowley's Talks on Doctrine.

DE ARME RIJKE JONGEN.

Drie knappe jongens, negentien jaar ongeveer, wél gekleed, netjes, fatsoenlijk-uitziend, gingen van morgen ons kantoor voorbij. Het zijn zonen van welgestelde ouders — jongens die altijd wat zakgeld hebben of zij werken of niet. Als de mode heelemaal veranderen zou in de eerste dertig dagen, zou iedere jongen nieuwe spullen krijgen. Hij zou naar den winkel gaan en ze bestellen, en zij zouden „thuis bezorgd”

worden. Het zijn geen slechte jongens; zij zien er geen bezwaar in, echter, om vijf gulden te besteden op de kegelbaan, en het geld van een' anderen jongen te leenen om het te betalen. Een oude heer, die op ons kantoor zat en de jongens voorbij zag gaan, zeide: „Arme drommels — ze zijn slecht af. 't Geluk is hen tegen.” En wat hij zeide is waar. Het leven is een worsteling, succes is een strijd, waarin de sterken het winnen. Sterkte wordt niet geërfd. Het bloed heeft wat te zeggen, maar het heeft alleen wat te zeggen voor mannen en vrouwen, die karakter genoeg hebben om te werken, om sterk te worden, om hun handen uit de mouw te steken en met vuur te vechten. Deze jongens zijn op de dagen, waarop zij zedelijke en geestelijke kracht zouden moeten krijgen, aan het luiakken. Wanneer zij in de hitte van het gevecht geraken, zullen hunne spieren slap zijn. De rijkdom zal hen weinig helpen. Hunne opvoeding, hoe goed ook, zal, tenzij de opvoeding hen opleidt om sterk te worden, hen niets baten. Alles dat telt wanneer de proef komt, zal de geestelijke kracht zijn, die in hunne ziel is. Mislukking zal hen bonzen, ongeluk hen stooten. Tenzij zij op kunnen staan en op hun tanden bijten en vechten, zijn zij „er bij”.

De jongen, die hard met zijn handen moet werken om zijn opvoeding te krijgen, om „aan den gang” te komen, oefent zijn zedelijke spieren voor het gevecht. Hij is gereed wanneer de botsing van den strijd komt. Hij is van top tot teen gewapend voor de worsteling; hij weet wat het is, zich te beperken en het zonder geriefelijkheden en weelde-artikelen te doen; hij is meer bevreesd voor een smerigen gulden dan voor een kale jas. Hij kan een week ongeschoren loopen als hij de stuiver niet heeft om er voor te betalen. Vuile handen houden hem des nachts niet wakker, maar een vuil geweten zou het wel doen. Zulke jongens hebben een hypotheek op het leven. Het zijn geen arme jongens. De „arme jongens“ zijn de jongens die een gemakkelijk leventje hebben. Als zij slagen, is het een teeken dat zij niet gebeuzeld hebben; het is een teeken dat zij op de een of andere wijze kracht gewonnen hebben. Als uw jongen beuzelt, pret maakt, om 's hemels wil houd hem tegen, trek hem wat vuile kleeren aan, die hijzelf verdiend heeft, en laat hem de nieuwe kleeren alleen aan hebben, wanneer hij er voor betaald heeft. Al te veel jongens gaan heden den verkeerden weg op, omdat hun moeders volhouden hen er heen te zenden. Zij zijn de arme rijke jongens. Beklaag hen.

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der laatste Dagen.

AAN DE LEZERS DER „STER”!

Nu wij weer aan het einde van een jaar genaderd zijn, richten wij tot al onze lezers, die nog achterstallige schuld hebben, het vriendelijk maar dringend verzoek, zoo spoedig mogelijk aan hunne verplichtingen te voldoen. In plaatsen waar zendelingen zijn, of waar zich een onzer agenten bevindt, kan de betaling aan hen geschieden. Onze lezers, die van die bemiddeling geen gebruik kunnen maken, wordt verzoekt, hun abonnements-geld rechtstreeks naar het Zendingskantoor te sturen.

DE REDACTIE.

ALS . . . . .

„Als de Leer en Verbonden maar in het Hollandsch gedrukt was, dan zou ik het evangelie wel meer bestudeeren!”

Armzalige klacht. Magere, treurige verontschuldiging. Geestelooze verzekering, die alleen komen kan van de lippen van iemand, die steeds met zijn gedachten in de onzekere toekomst leeft en het kostelijke heden vergeet. Waarom niet liever partij getrokken van hetgeen wij reeds hebben? Waarom niet den Bijbel bestudeerd en het Boek van Mormon? Zijn allen reeds op de hoogte met den inhoud dier heerlijke boeken? Heeft iedereen reeds al de paarden opgediept, die zich in die woorden-zeeën bevinden? Zoo niet, dan wordt het tijd, er een aanvang mede te maken, en als de Leer en Verbonden in het Hollandsch verschijnt, dan kunnen wij misschien den Bijbel en het Boek van Mormon enkele oogenblikken ter zijde leggen, om ons aan de studie der nieuwe openbaringen te wijden.

Vóór 1890, toen het Boek van Mormon nog niet in onze taal gedrukt was, waren de toen levende kerkleden even verlangend naar het verschijnen van dat verslag, als men thans is naar de Leer en Verbonden. Oude leden verhalen, dat er geschreven vertalingen bestonden van brokstukken van eerstgenoemd boek. Deze geschriften deden de ronde bij de heiligen, en o! hoe verlangend keek een ieder uit naar den tijd, dat hij ze in handen kreeg. Thans, nu er honderden exemplaren gedrukt zijn, kan men ze hier en daar in een hoekje van de kast vinden, waar ze weken achtereen onaangeroerd liggen. Het valt toch zoo moeilijk, iets te waardeeren dat gemakkelijk te verkrijgen is! Sommigen vinden het lezen van de geschriften, die wij hebben, droog, saai. Aan hen geven wij het volgende in overweging, vertaald uit een Engelsch blad:

„U hebt al de nieuwe boeken gelezen, zei u? Dan hebt u „Genesis” ook gelezen, het eenige werkelijk nieuwe boek, dat er ooit was? O, nog niet? Dan hebt u misschien dat heel oude boek „Job” gelezen? Nog niet? O, het is prachtig! Het doet je aan „Faust” denken, maar het is veel beter, geloof ik. Misschien houdt u van reisverhalen. Hebt u ooit „De Reizen van Abraham”, of „De Tocht van de Israëlieten”, of „De Zeereizen van Paulus” gelezen? Neen?

„Houdt u van levensbeschrijvingen van beroemde mannen? Hebt u „Het Leven van Jozef” gelezen, of „Leven en Dood van Mozes, den grooten Volksleider”, of „Het Leven van den grooten soldaat Jozua”? Nog niet gelezen?

„Mogelijk houdt u van verhalen. Hebt u ooit het wonderbare verhaal van Gidion en de Midiannieten gelezen, of het verhaal van den val van Jericho? O, dat is roerend! Het verhaal van Ruth is zeer schoon. Hebt u het gelezen? Zoo ook het verhaal van Esther. Of, hebt u ooit dat wondervolle verhaal van Daniël en de drie koningen gelezen?

„Hebt u ooit gelezen het mooiste verhaal, dat er ooit verteld is, het verhaal van den Zuigeling te Bethlehem; of het droevigste aller verhalen, het verhaal van Golgotha; of het heerlijkste overwinningsverhaal, dat de wereld ooit gelezen heeft: „De eerste Paaschmorgen”?”

Wij zouden op deze wijze kunnen doorgaan en vragen: hebt u ooit „Lehi's avonturen te Land en ter Zee” gelezen, of „De Ontdekking van Zarahemla”, of „De eerste Tocht over den ~~Atlantischen Oceaan~~”, of „De Ondergang van een machtig Volk”? Zoo niet, leest ze. Ze zijn zoo boeiend en bovendien zoo nuttig. Het is zoo noodig voordeel te putten uit hetgeen wij heden hebben, de gelegenheid aan te grijpen op het oogenblik, dat zij zich aanbiedt. De man die enkele leesboeken heeft en zegt: „Als ik een bibliotheek heb, zal ik lezen”, zal uit geen boekerij, hoe groot ook, putten wat hij in de werken, die hij heeft, kan vinden. Wie steeds met „Als . . . .” op zijn lippen loopt, woont in een luchtkasteel en zal eenmaal tot de treurige ontdekking komen, dat het gebouw, waarin hij zich waande, louter in zijn verbeelding bestond. Kunnen wij met hetgeen wij hebben nog geen kasteel bouwen, laat ons toch geen luchtkasteel bouwen, maar met de bouwstoffen, die wij bezitten, op de beste wijze werken. Het is jammer, dat de Leer en Verbonden nog niet in onze taal verschenen is, maar . . . . klagen helpt niet. Wij behoorden dankbaar te zijn voor de boeken, die wij reeds hebben en ze te lezen en en te herlezen.

I. K.

— Stille Zuidzee

„ZOOVER HIJ NAUWKEURIG VERTAALD IS”.

(Slot.)

Welnu, aan den arbeid dezer geleerden hebben wij het te danken, dat wij thans, inplaats van 14, meer dan 600 handschriften bezitten, waaronder één uit de IVe eeuw, in 1859 door prof. Tischendorff uit het klooster St. Katharina, op den berg Sinaï, medegebracht, het eenige *volledige*, en waarschijnlijk het *oudste* handschrift van het N. T., dat tot nu toe gevonden is. Bovendien hebben deze geleerden de talrijke aanhalingen uit het Nieuwe Testament, die in de geschriften der Kerkvaders voorkomen, bijeengezocht en met de voorhanden manuscripten vergeleken. Tengevolge van al dezen arbeid hebben wij thans een veel juister tekst van het Nieuwe Testament dan vóór dien tijd. Den Heer zij dank, die over zijn Woord zoo zichtbaar gewaakt heeft! Terwijl toch van de beroemdste grieksche en romeinsche schrijvers slechts enkele (van Virgilius b.v. niet meer dan zes) handschriften gevonden zijn, bleven er van het bij de wereld ongeachte Nieuwe Testament meer dan zeshonderd bewaard. Zelfs het feit, dat zij in kloosters en bibliotheken verborgen gebleven zijn, is het middel geweest om ze veilig en ongeschonden tot ons over te brengen. De fouten der overschrijvers zijn bijkans allen, door vergelijking van zulk een aantal handschriften — waarbij de geleerden, al gingen zij naar verschillende stelsels te werk, tot nagenoeg gelijke resultaten kwamen — hersteld geworden, zoodat er maar weinig aan ontbreekt, of wij bezitten den oorspronkelijken tekst.

„Wij hebben het woord *proskunéo* op vele plaatsen door „huldigen” in plaats van door „aanbidden” vertaald. Dit woord wordt gebezigd voor *elke* daad van eerbetooning (van den eerbied af, dien men aan een hooggeplaatst persoon, tot de aanbedding, die men aan God zelve verschuldigd is), zoodat het verband moet aanduiden, welk soort van eerbetooning er bedoeld wordt. Aangezien nu de meeste personen, die tot den Heer kwamen, tijdens zijne omwandeling op aarde, de bedoeling niet hadden om Hem als God te erkennen, zoo hebben wij ook in die gevallen „huldigen” en niet „aanbidden” genomen.

In plaats van „heidenen” vertaalden wij „volken”, omdat heidenen, in onzen tijd alleen gebruikt voor afgodendienaars, op de meeste plaatsen niet met de bedoeling van den schrijver overeenkomt. Wel waren, toen de boeken van het N. T. geschreven werden, alle niet-Joden afgodendienaars; doch de genade heeft de volken bezocht, en daardoor zijn zij thans over het algemeen geen heidenen meer, hoewel zij niet opgehouden hebben in tegenstelling met de Joden „volken” te zijn. Men leze b.v. Rom. XI, en men zal zien, dat „heidenen” daar in het geheel niet past. Daar, waar *ta ethnä* een klasse beteekent en niet de volken, vertaalden wij „die uit de volken”.

„De lezer zal op vele plaatsen het woord „slaaf” aantreffen hetwelk hem bij den eersten opslag vreemd zal voorkomen. Wij zijn hierin evenwel, gelijk in andere gevallen, getrouw het oorspronkelijke gevolgd. In het Grieksch zijn drie woorden, die bijkans dezelfde beteekenis hebben, en nochtans onderscheiden zijn: „doulos”, „diakonos” en „hupäretäs”. *Doulos* is een slaaf, d. i. iemand, die het eigendom is van zijn meester; *diakonos* een gewone dienstknecht, b. v. aan tafel; *hupäretäs* een dienaar, die een ambt bekleedt. Door dit onderscheid bij de vertaling te behouden, is de zin op sommige plaatsen veel duidelijker en treffender. Zie b. v. 1 Kor. VII : 21, 22 en Fil. II : 7. (Voor het woord „dienstknecht”, in de staten-vertaling, staat in deze nieuwe overzetting het woord „slaaf”. — RED.)

„Niet minder vreemd zal men het gebruik van het grieksche woord „hades” vinden. Voor deze keus bestond evenwel een afdoende reden. De Staten-vertaling toch heeft twee verschillende woorden, „hades” en „gehenna”, beide door „hel” vertaald. Nu is „gehenna”, de plaats der toekomstige pijn, ook poel des vuurs genoemd, die voor den duivel en zijne engelen bereid is, geheel iets anders dan „hades”, de plaats, waar de zielen der menschen na den dood heengaan. In den „hades” kan zoowel vreugde als smart zijn. De rijke man en Lazarus waren beiden in den „hades”. In de hel „gehenna” is slechts pijn. Uit den „hades” gaan zij, die geloofd hebben, bij Jezus’ komst naar het Vaderhuis over; uit den „hades” gaan de ongeloovigen aan het einde der eeuwen naar de hel. (Zie Openb. XX : 13, 14.) Ook de ziel van Jezus was in den „hades”, (Hand. II : 27) en dat gedeelte van den „hades”, waarin de zielen der geloovigen zijn, wordt door den Heer het Paradijs genoemd. (Luk. XXIII : 43).

„Er zijn door de Staten-overzetzters eveneens twee grieksche woorden door eenzelfde woord „verzoenen” en „verzoening” weergegeven, hoewel zij een verschillende beteekenis hebben, en daarom ook door twee onderscheidene woorden in de vertaling uitgedrukt zijn. Het eerste grieksche woord „hilaskomai” en „hilasmos” heeft betrekking op God; het tweede „katallasso” en „katallagä” heeft betrekking op ons. Door het offer van Christus is God bevredigd geworden, en zijn wij met God verzoend. Uit dien hoofde hebben wij het tweede woord met „verzoenen” en „verzoening” vertaald, en het eerste in Hebr. II : 17 door „het verzoeningswerk volbrengen” en in den brief van Johannes door „zoenoffer.”

„Voor twee woorden viel het moeielijk een bevredigende vertaling te vinden, namelijk voor „metanoia”, bekeering, en „ekkläsia”, gemeente. Het eerste woord beteekent: het zedelijk oordeel van de ziel over het verledene van den mensch, over alles, wat de mensch voor God is. „Boete” kon niet gebruikt worden, daar dit van zelf kastijding en het doen van goede werken gezegd wordt. „Gemoedsverandering” zou beter zijn; doch daar ook dit slechts de gedeeltelijke beteekenis van

„metanoia” weergeeft, en het oordeel der ziel over het verledene daarin niet uitgedrukt wordt, bleef er niets dan het gebruikelijke „bekeering” over, al geeft het den zin slechts gebrekkig weder.

„Het woord „ekkläsia” beteekent eigenlijk „vergadering”, hetgeen duidelijk blijkt uit Hand. XIX : 41, waar wij lezen, dat de stadsschrijver „de vergadering” liet gaan. Het woord duidt aan een vergadering van hen, die in de grieksche staten burgerrecht hadden, tegenover zulke inwoners, die dit recht missen, en die „paroikoi” d. i. „vreemdelingen” en „bijwoners” genoemd werden. In het Nieuwe Testament wordt „ekkläsia” gebezigd, zoowel van de vergadering der Israëlieten in de woestijn, (Hand. VII : 38.) als van de oproerige menigte te Efeze; (Hand. XIX : 41.) zoowel van de algemeene vergadering der Christenen in den hemel, (Hebr. XII : 23) als van de gemeente op aarde. (Matth. XVI : 18.) Desniettemin konden wij er niet toe besluiten om het door „vergadering” te vertalen, maar behielden, om misverstand te voorkomen, het gewone woord „gemeente”.

„Een andere moeilijkheid leverde de vertaling van het grieksche voorzetsel „eis”, dat volgt op het woord „baptizo”, doopen. Men wordt gedoopt „eis”, d. i. men wordt bij iets gevoegd, men sluit zich bij iets aan, men voegt zich bij een persoon door den doop. Zoo wordt men gedoopt „eis” den dood van Christus — „eis” Christus zelve — „eis” Mozes — „eis” de vergeving der zonden; het woord „eis” drukt het doel uit, dat met den doop beoogd wordt. Daarom vertaalden wij het door „tot”, in de overtuiging hierdoor den zin zoo nauwkeurig mogelijk te hebben weergegeven.

„Ook maken wij den lezer opmerkzaam op de weglating van het lidwoord vóór het woord „wet”, hetwelk in de brieven van Paulus, vooral in die aan de Romeinen en aan de Galatiërs, dikwerf voorkomt. Dit is van groot gewicht, omdat men onder de uitdrukking „de wet” steeds de wet van Mozes verstaat; terwijl de Apostel menigmaal van wet als een algemeen beginsel, en niet van *de* wet van Mozes spreekt.”

EEN BELOFTE IN DE GESCHIEDENIS.

„Is er strijd tusschen den Christelijken godsdienst en de wetenschap?” is een vraag die onlangs ter sprake is gekomen. Het is een veelbetekenend feit dat deze vraag dikwijls voorkomt. Maar twijfel geeft geen bevrediging. Het menschelijk gemoed wil nimmer als echt aannemen de nagemaakte diamanten, die in de steengroeven van twijfel en ongelooft gevonden worden. Het kan nooit zijn dorst lesschen in de kennisstroom die afgescheiden zijn van het kanaal waarin de zuiverende rotsen der openbaring liggen. Het weet dat aankweeking zonder geloof dood is, het doet er niet toe hoe schoon en volmaakt de vorm moge zijn. Daarom komt altijd weer de vraag voor: Is er strijd tusschen

godsdienst en wetenschap? Kan er strijd zijn tusschen waarheid en waarheid — tusschen geopenbaarde waarheid en waarheid, die door geduldig, redelijk onderzoek verkregen wordt?

Dikwijls is de aandacht gevestigd geworden op de harmonie tusschen sterrenkunde en aardkunde en het Bijbelverhaal van de schepping; eveneens op de wondervolle getuigenis van de oudheidkunde, die de Schriften bevestigt, zelfs daar waar zij schenen te verschillen over veronderstelde vaststaande feiten. De wijsbegeerte heeft ook hare allerdiepste waarheden aangaande God, den mensch, en hunne verwantschap tot elkander en het heelal, in de geopenbaarde gezegden gevonden en niet in de droomen van buiten de stralen van den geopenbaarden godsdienst staande wijsgeeren. Maar een even sterke getuigenis wordt door de geschiedenis gegeven — misschien de sterkste en de meest overtuigendste. Bij het onderzoek naar wetenschappelijke bewijzen voor den godsdienst des Bijbels moest de geschiedenis niet over het hoofd gezien worden. Een Duitsche vorst vroeg eens aan eenen godgeleerde om duidelijk bewijs van de waarheid der bezielde schrijvers. „Kunt gij mij niet”, zeide hij, „een onbetwistbaar bewijs geven van hunne waarheidsliefde?” „Dat kan ik”, was het prompte antwoord; „kijk naar de Joden”. Die bewijsgrond is onweerlegbaar. Zelfs de „bijbel-kritiek” moet hiermede rekening houden.

De Jood in de geschiedenis!

Duizenden jaren geleden, toen de voorvader van het verkozen ras zijn eigen woonplaats verliet om naar het land van belofte te gaan, werd hem door den Allerhoogste gezegd: „Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uwen naam groot maken; en weese een zegen! En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden” (Gen. 12: 2, 3). Eenige eeuwen later inspireerde de Heere den valschen profeet Bileam, om dit werkelijk toe te passen op de afstammelingen van Abraham, toen kampeerende op de vlakten van Moab. Hij werd geleid om te zeggen: „Zoo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!” (Numeri 24: 9). Hier is een der vele trekken van den Bijbel die door de geschiedenis getoetst kunnen worden. Wat heeft die allergewichtigste wetenschap over dit onderwerp te zeggen? Stemmen openbaring en geschiedenis hieromtrent overeen? Is het een feit of niet, dat de nakomelingen van Abraham een groote natie geworden zijn; en dat degenen die de natie zegend gezegend zijn geworden, terwijl degenen die ze vervloekt hebben, zelf vervloekt zijn geworden? Wat zegt de geschiedenis?

Laat ons over de geschiedenis van Egypte blikken. Dat land was eenmaal het middelpunt der beschaving, het hoofd der wereld. Indien Mr. Le Plongeon's denkbeelden juist zijn, werd de beschaving van het Amerikaansche vasteland vandaar naar het Nijldal gebracht in de aller-

vroegste eeuwen van de geschiedenis der aarde. In ieder geval, zoolang de Farao's Jozef en zijne broederen vriendelijk behandelden, was Egypte voorspoedig en machtig. Maar met de vervolging van de kinderen Israëls, en hunnen uittocht, begon Egypte in alle opzichten minder te worden. Gelijk onlangs is gezegd geworden door een Joodschen spreker, Egypte heeft den dag gezien waarop vreemdelingen de gewijde graftomben ontheiligden en de tot mummies gemaakte lichamen van eenmaal machtige heerschers wegvoerden, om te dienen tot het vruchtbaar maken van vreemden grond. Pas onlangs is Egypte, onder den invloed van een den Joden vriendelijk gezind volk, weer begonnen vooruit te gaan. Zoo waar is de profetie gebleken te zijn: „Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt”.

Wij kunnen haastig over de geschiedenis van Assyrië en Babylonië heengaan. Sanherib was een verdrukker van de Joden. Hij lachte om Jehova, maar terwijl hij in zijn eigen tempel aanbad en aan zijn eigen god eere toebreacht, werd hij vermoord door zijn eigen zonen. Assyrië's verval dagteekent van het uur der vervolging. Evenzoo met Babylon.

Niet minder merkwaardig is de geschiedenis van Rome. Dat machtige rijk zond zijn vermaarde generaals en machtige horden uit om Jeruzalem te vernielen. Zij brachten hunne zending maar al te goed ten uitvoer. Honderdduizenden Joden werden verslagen in de straten der stad en buiten de muren; vrouwen aten hun eigen kinderen op; de natie werd naar de vier winden verspreid. Maar het duurde niet lang of het stof van de straten van Rome werd bevochtigd door het bloed harer burgers. Het machtige rijk werd opgebroken, om nimmermeer op het geschiedenistooneel te verschijnen. „Ik zal vervloeken, die u vloekt”.

De geschiedenis van Spanje vertelt hetzelfde verhaal. In de vijftiende eeuw was dat land groot, rijk en voorspoedig. Het was het hoofd van de halve wereld. Maar in een boos uur vaardigde Spanje een besluit uit tot verbanning van de Joden. Een tijdperk van hevige lijden was het gevolg. Dat was het begin van den ondergang van Spanje. Van dien tijd af ging haar loopbaan naar beneden tot armoede en vernedering, eindigende, laat ons hopen, met den strijd die haar van het Westelijk halfmond verdreef.

Ziet eindelijk naar Rusland. Is het louter een toevallige samenloop dat de bloedbaden van Kischineff den rampspoedigen oorlog met Japan voorafgingen, waarin een machtige scheepsvloot weggeblazen is, door ongelukken en anderszins, en het Russisch bloed vergoten is als water?

Groot Brittannië en dit land (Amerika) hebben beide vriendelijke toevluchtsoorden gegeven aan het verkozen ras. In deze landen zijn zij „gezegend” en niet „vervloekt” geworden. Het is waar, gepeupelbenden hebben nu en dan in dit land vervolging gebracht op die tak

van het verkozen volk, welke vergaderd geworden is uit de natiën en zich vereenigd heeft in de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen; maar het is niettemin waar, dat het volk „gezegend” geworden is met vrijheid, onder de regeering en de Amerikaansche instellingen. Waar zijn er landen, die meer „gezegend” zijn dan deze landen, waarin God's verkozen volk „gezegend” is geworden?

De geschiedenis herhaalt telkens weer de zoo lang geleden gegeven belofte: „Zoo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!”

Deseret News.

BOEKAANKONDIGING.

Het is ons een aangename taak, te kunnen mededeelen, dat de Kerk-literatuur in de Hollandsche taal dezer dagen met een nieuw boek verrijkt wordt. Deze uitgave, die thans zoo goed als gereed is, is getiteld: „Een Korte Geschiedenis der Kerk”. Het is een Boek van ruim 200 bladzijden, waarin zoo uitvoerig als de ruimte dit toeliet, de geschiedenis der Kerk weergegeven wordt van de geboorte van den profeet Joseph Smith tot het einde van dit jaar. Behalve de Leer en Verbonden, is er geen werk, dat meer in een lang gevoelde behoefte voldoen zal. Het boek is geïllustreerd.

VREDE.

Daar moet veel strijds gestreden zijn,
Veel kruis en leeds geleden zijn,
Daar moeten heilige zeden zijn,
Een nauwe weg betreden zijn
En veel gebeds gebeden zijn:
Zoo zal 't hierna in vreden zijn.

CAMPHUYSEN.

I N H O U D:

Een Nederlander in Utah	Blz. 377	„Zoover hij nauwkeurig vertaald is”	Blz. 387
Het Huwelijk	„ 380	Een Belofte in de Geschiedenis	„ 389
De arme rijke Jongen	„ 383	Boekaankondiging	„ 392
Aan de Lezers der „Ster”	„ 385	Vrede	„ 393
Als	„ 385		

Uitgave van WILLARD T. CANNON, Boezemsingel 116, Rotterdam.

Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending in Nederland.

Abonnementsprijs per jaar:

Nederland f 1.80, België fr. 4.50, Amerika \$ 1.00.

Per exemplaar 10 cent.